

SAOPŠTENJE 59/2024

Datum objave:
30.4.2024.

Preliminarni podaci

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore

Januar - Mart 2024. godine

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za januar-mart 2024. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 1 009,6 miliona eura, što ukazuje na pad od 3,4% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 150,8 miliona eura, a **uvoz** 858,8 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio manji za 31,2%, a uvoz veći za 3,9%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 17,6% i manja je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 26,5%.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljena **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 38,5 miliona eura (koje čine: Ostala transportna sredstva i opreme – 26,6 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 220,5 miliona eura (koje čine: Drumska vozila – 86,5 mil. eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (45,4 mil. eura), Češka (12,7 mil. eura), i Poljska (11,9 mil.eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (137,6 mil. eura), Kina (104,3 mil. eura) i Njemačka (94,3 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

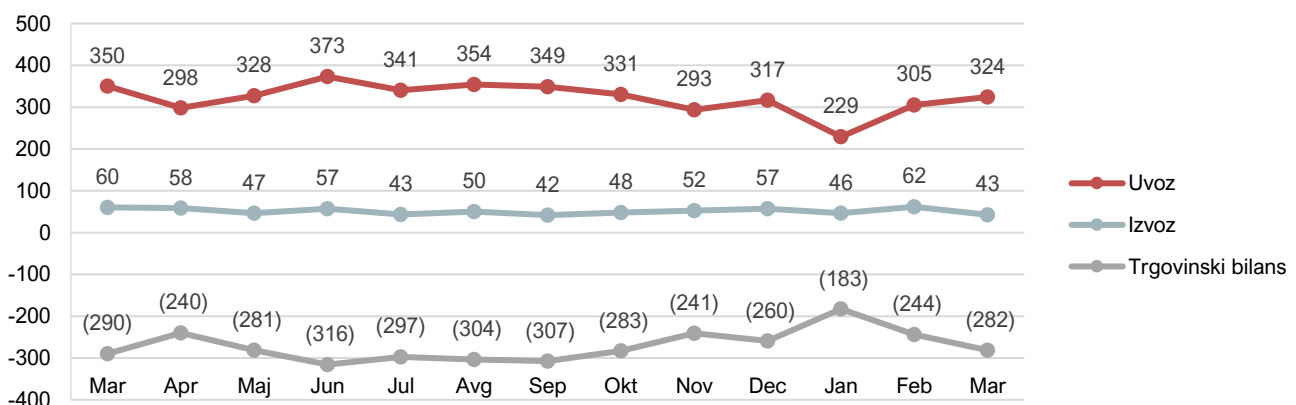

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2023				
Januar	214 745	87 742	302 487	-127 003
Februar	261 419	70 845	332 264	-190 574
Mart	350 051	60 423	410 474	-289 629
April	298 165	58 395	356 560	-239 769
Maj	327 770	46 572	374 341	-281 198
Jun	373 096	57 322	430 418	-315 773
Jul	340 612	43 341	383 953	-297 271
Avgust	354 063	50 424	404 487	-303 639
Septembar	349 160	41 737	390 897	-307 424
Oktober	330 849	47 757	378 606	-283 091
Novembar	293 385	52 484	345 868	-240 901
Decembar	316 811	57 289	374 100	-259 522
2024				
Januar	229 099	46 236	275 335	-182 864
Februar	305 308	61 718	367 026	-243 591
Mart	324 403	42 813	367 215	-281 590

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Mar 2023		Jan-Mar 2024		Jan-Mar 2023		Jan-Mar 2024		Jan-Mar 2023	Jan-Mar 2024
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
SVIJET	100,0	826 216	100,0	858 810	100,0	219 010	100,0	150 766	-607 206	-708 044
Evropa	78,3	647 127	79,0	678 632	93,9	205 734	88,9	134 103	-441 393	-544 530
EU-27	44,5	367 541	46,3	397 253	44,5	97 522	36,8	55 491	-270 019	-341 762
CEFTA ²	24,7	203 797	24,5	210 585	43,6	95 536	44,6	67 214	-108 262	-143 372
Afrika	0,3	2 324	0,3	2 190	0,9	1 877	0,7	1 006	-447	-1 185
Azija	18,4	152 162	17,9	153 350	4,9	10 727	9,6	14 464	-141 435	-138 886
Amerika	2,9	24 189	2,8	24 219	0,3	642	0,8	1 135	-23 546	-23 084
Okeanija	0,1	414	0,0	419	0,0	30	0,0	58	-384	-361
SAD	1,3	11 019	1,5	12 784	0,3	595	0,7	1 055	-10 425	-11 729
Kina	12,3	101 240	12,1	104 319	0,3	687	4,6	6 861	-100 552	-97 458
Rusija	0,5	4 199	0,2	1 485	0,1	118	0,1	111	-4 081	-1 374
Švajcarska	1,5	12 748	1,8	15 336	5,0	10 848	5,7	8 603	-1 901	-6 733
Japan	0,6	5 246	1,1	9 021	0,0	47	0,0	30	-5 199	-8 991
Turska	5,9	48 840	4,8	41 549	0,4	784	1,1	1 638	-48 056	-39 911
Brazil	0,4	3 574	0,6	5 241	0,0	0	0,0	1	-3 573	-5 240
Ujedinjeno Kraljevstvo	0,8	6 904	0,9	8 034	0,1	278	0,2	250	-6 626	-7 785

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Mar 2023	Jan-Mar 2024	Jan-Mar 2023	Jan-Mar 2024	Jan-Mar 2023	Jan-Mar 2024
SVIJET	826 216	858 810	219 010	150 766	-607 206	-708 044
EU-27⁴	367 541	397 253	97 522	55 491	-270 019	-341 762
Austrija	9 306	10 129	595	634	-8 711	-9 495
Belgija	4 422	5 025	161	620	-4 260	-4 405
Bugarska	4 862	4 495	235	273	-4 627	-4 222
Češka	7 901	13 033	23 504	12 683	15 603	-350
Danska	2 092	2 612	3 442	239	1 350	-2 373
Estonija	903	290	3	1	-899	-290
Finska	2 878	603	0	1	-2 878	-603
Francuska	18 312	24 288	308	162	-18 004	-24 126
Grčka	48 099	43 475	177	139	-47 922	-43 336
Holandija	16 135	20 786	487	398	-15 648	-20 388
Irska	1 887	3 469	3	6	-1 884	-3 463
Italija	53 971	45 494	7 146	3 198	-46 825	-42 296
Kipar	128	100	6	42	-122	-58
Letonija	530	137	2	1 277	-528	1 140
Litvanija	693	1 079	247	40	-446	-1 039
Luksemburg	278	285	9 697	5 106	9 419	4 821
Mađarska	6 987	5 953	2 228	1 084	-4 760	-4 870
Malta	2	4	71	95	69	91
Njemačka	77 177	94 283	4 231	4 429	-72 945	-89 854
Poljska	17 347	15 610	3 739	11 938	-13 608	-3 672
Portugalija	1 410	1 057	40	11	-1 370	-1 046
Hrvatska	46 046	51 980	1 469	1 669	-44 576	-50 311
Rumunija	8 979	8 218	306	365	-8 673	-7 853
Slovačka	2 725	3 657	40	14	-2 685	-3 643
Slovenija	11 008	16 192	37 906	9 371	26 898	-6 821
Španija	16 316	14 600	916	958	-15 400	-13 642
Švedska	7 148	10 399	562	740	-6 587	-9 659
CEFTA	203 797	210 585	95 536	67 214	-108 262	-143 372
Albanija	15 046	17 668	3 751	5 355	-11 295	-12 313
Bosna i Hercegovina	40 858	40 948	35 279	8 643	-5 579	-32 305
Moldavija	160	205	0	21	-160	-184
Sjeverna Makedonija	7 466	7 807	1 853	2 475	-5 613	-5 331
Srbija	133 296	137 613	50 987	45 426	-82 309	-92 187
Kosovo	6 971	6 344	3 666	5 293	-3 306	-1 051
Ostale zemlje (izvan EU-27 i CEFTA-e)	254 877	250 972	25 952	28 061	-228 926	-222 911

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)⁴ Od januara 2021. godine, podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su isključeni iz podataka Evropske Unije. Podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su prikazani u tabeli 2.

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Mar 2023	Jan-Mar 2024	Jan-Mar 2024 Jan-Mar 2023	Jan-Mar 2023	Jan-Mar 2024	Jan-Mar 2024 Jan-Mar 2023
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	826 216	858 810	103,9	219 010	150 766	68,8
0 Hrana i žive životinje	154 068	158 855	103,1	9 107	10 849	119,1
00 Žive životinje	10 445	10 519	100,7	45	17	37,3
01 Meso i prerada mesa	35 802	39 208	109,5	5 780	8 096	140,1
02 Mliječni proizvodi i jaja	16 979	17 211	101,4	72	98	135,2
03 Ribe i prerađevine od ribe	5 761	5 323	92,4	10	4	40,1
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	21 128	20 097	95,1	259	118	45,7
05 Povrće i voće	23 052	24 516	106,3	1 684	1 348	80,0
06 Šećer proizvodi od šećera i med	3 656	4 328	118,4	231	81	35,2
07 Kafa čaj kakao i začini	13 132	14 179	108,0	610	671	110,1
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	7 933	6 911	87,1	304	344	113,0
09 Razni proizvodi za ishranu	16 180	16 563	102,4	112	72	64,1
1 Piće i duvan	26 229	25 807	98,4	1 712	7 637	300¹
11 Pića	19 573	18 819	96,1	1 712	7 637	300 ¹
12 Duvan i proizvodi od duvana	6 657	6 989	105,0	0	0	0,0
2 Sirove materije sem goriva	8 578	9 075	105,8	15 407	25 087	162,8
21 Kože sirove i krzna nečinjena	0	0	0,0	531	356	67,0
22 Uljano sjeme i plodovi	499	457	91,5	13	3	23,6
23 Sirovi kaučuk	55	71	130,0	0	0	0,0
24 Pluta i drvo	1 755	1 531	87,2	6 945	8 389	120,8
25 Celuloza i otpaci od hartije	0	0	0,0	256	331	128,9
26 Tekstilana vlakna i otpaci	245	150	61,1	40	44	109,0
27 Sirova đubriva i minerali	1 989	2 945	148,1	340	237	69,8
28 Mineralne rude i otpaci metala	778	200	25,8	7 253	15 531	214,1
29 Životinjske i biljne sirove materije	3 258	3 721	114,2	29	198	300 ¹
3 Mineralna goriva i maziva	72 475	70 982	97,9	130 699	31 711	24,3
32 Kameni ugaj koks i briketi	263	276	105,0	2 132	2 712	127,2
33 Nafta i naftni derivati	61 860	61 117	98,8	2 358	2 477	105,0
34 Gas prirodni i industrijski	2 794	2 283	81,7	0	0	0,0
35 Električna enegrija	7 558	7 306	96,7	126 208	26 522	21,0
4 Životinjska i biljna ulja i masti	3 714	3 834	103,2	192	302	157,3
41 Životinjska ulja i masti	342	219	64,0	93	223	238,7
42 Čvrste biljne masti i ulja	3 351	3 598	107,4	5	6	123,9
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	21	17	81,7	94	74	78,6
5 Hemijski proizvodi	96 228	110 133	114,5	10 816	14 162	130,9
51 Organski hemijski proizvodi	821	970	118,2	36	16	44,1
52 Neorganski hemijski proizvodi	1 507	919	61,0	285	1 459	300 ¹
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	8 139	9 436	115,9	20	8	39,2
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	44 291	54 713	123,5	9 665	10 942	113,2
55 Eterična ulja parfemski i toaletni preparati	19 185	21 191	110,5	283	198	69,8
56 Đubriva (osim sirovih)	2 046	1 737	84,9	0	0	0,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	1 281	1 009	78,8	47	71	151,6
58 Plastične mase u ostalim oblicima	9 781	9 913	101,3	135	143	105,5
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	9 176	10 245	111,7	345	1 325	300 ¹

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Mar 2023	Jan-Mar 2024	Jan-Mar 2024 Jan-Mar 2023	Jan-Mar 2023	Jan-Mar 2024	Jan-Mar 2024 Jan-Mar 2023
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	148 707	138 977	93,5	34 089	17 428	51,1
61 Koža proizvodi od kože i krzna	90	142	157,2	59	38	65,0
62 Proizvodi od kaučuka	8 541	7 206	84,4	33	6	17,3
63 Proizvodi od plute i drveta	10 774	9 858	91,5	1 530	1 606	104,9
64 Hartija karton i proizvodi od celuloze	11 922	11 543	96,8	129	106	82,1
65 Predivo tkanine i tekstilni proizvodi	6 409	5 878	91,7	124	64	51,3
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	34 507	38 184	110,7	1 185	998	84,2
67 Gvožđe i čelik	17 392	18 122	104,2	1 589	184	11,6
68 Obojeni metali	24 809	14 357	57,9	27 029	12 641	46,8
69 Proizvodi od metala nigdje drugo pomenuti	34 262	33 688	98,3	2 411	1 786	74,1
7 Mašine i transportni uređaji	198 211	220 465	111,2	11 654	38 462	300¹
71 Pogonske mašine i uređaji	2 885	3 802	131,8	259	180	69,3
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	13 269	17 890	134,8	2 999	1 721	57,4
73 Mašine za obradu metala	950	699	73,6	81	57	70,2
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	37 596	25 928	69,0	2 308	2 659	115,2
75 Kancelarijske mašine i za AOP	10 928	14 670	134,2	84	154	184,2
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	26 140	31 080	118,9	952	613	64,4
77 Električne mašine aparati i uređaji	35 978	37 582	104,5	723	1 033	143,0
78 Drumska vozila	65 993	86 527	131,1	3 526	5 400	153,2
79 Ostala transportna sredstva i opreme	4 471	2 287	51,2	722	26 645	300 ¹
8 Razni gotovi proizvodi	117 909	119 395	101,3	5 333	5 127	96,1
81 Montažne zgrade sanitarni uređaji	6 065	5 244	86,5	7	123	300 ¹
82 Namještaj i djelovi	18 746	19 625	104,7	524	564	107,8
83 Predmeti za putovanja	3 092	3 225	104,3	23	30	128,5
84 Odjeća	29 293	29 709	101,4	1 052	1 604	152,4
85 Obuća	14 278	14 324	100,3	171	239	139,7
87 Naučni i kontrolni instrstrumenti	7 272	11 811	162,4	868	274	31,5
88 Fotoaparati časovnici	3 132	3 978	127,0	35	5	14,8
89 Razni gotovi proizvodi	36 030	31 479	87,4	2 654	2 289	86,3
9 Proizvodi i transakcije nigdje drugo pomenuti	97	1 287	300¹	0	0	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁶

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Mar 2023	Jan-Mar 2024	Jan-Mar 2024 Jan-Mar 2023	Jan-Mar 2023	Jan-Mar 2024	Jan-Mar 2024 Jan-Mar 2023
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	826 216	858 810	103,9	219 010	150 766	68,8
I Žive životinje i životinjski proizvodi	60 289	62 018	102,9	4 837	6 934	143,3
II Povrće	32 259	32 990	102,3	1 472	1 544	104,9
III Životinjske ili biljne masti ulja i voskovi	4 402	4 547	103,3	99	80	80,6
IV Pripremljena hrana pića duvan	91 767	93 408	101,8	4 645	10 431	224,6
V Mineralni proizvodi	84 934	86 975	102,4	136 173	42 746	31,4
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	85 799	99 902	116,4	10 639	13 948	131,1
VII Plastika guma i proizvodi od gume	31 293	31 891	101,9	1 060	1 033	97,4
VIII Sirove kože koža i krzno	4 416	3 883	87,9	625	444	71,1
IX Drvo proizvodi od drveta korpe drveni ugalj pluta	12 647	11 481	90,8	8 475	9 994	117,9
X Materijali i proizvodi papirne industrije	13 814	11 700	84,7	1 481	1 447	97,7
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	33 441	34 001	101,7	1 193	1 688	141,4
XII Obuća kape i modni dodaci	15 333	15 514	101,2	181	241	133,1
XIII Proizvodi od kamena gipsa keramički proizvodi stakleni proizvodi	24 826	25 861	104,2	1 188	1 037	87,3
XIV Biseri drago kamenje i metali kovanice	6 301	2 739	43,5	25	83	300 ¹
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	76 846	66 530	86,6	33 132	19 271	58,2
XVI Mašine i mehanički uređaji električna oprema	126 465	129 693	102,6	7 389	6 433	87,1
XVII Vozila i prateća transportna oprema	72 113	90 650	125,7	4 329	32 086	300 ¹
XVIII Optički medicinski i mjerni instrumenti satovi	12 452	17 823	143,1	957	304	31,8
XIX Oružje i municija	337	265	78,6	447	76	17,0
XX Razni proizvodi	36 445	36 895	101,2	651	934	143,5
XXI Umjetnička djela kolekcionarski predmeti i antikviteti	36	45	125,8	11	12	113,9

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

⁶ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa statistike nacionalnih računa za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja. Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics Concept and Definitions UN
- Statistics on the Trade of Goods User Guide EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods“ vezane za EXTRASTAT:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010,

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama,

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja ali i podatke za potrebe statistike, MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate,

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002 godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu,

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Izvoz
- Pasivno oplemenjivanje
- Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom,

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Uvoz za slobodni promet
- Aktivno oplemenjivanje
- Prerada robe pod carinskim nadzorom,

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST) koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK) 4, revizija, Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava - sektor dvije cifre – odsjek tri cifre– grupu četiri cifre– podgrupu a pet cifara – poziciju odnosno proizvod,

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Spoljna trgovina](#)